

LUPAPÄÄTÖS
Nro 30/2014/1
Dnro PSAVI/88/04.08/2013
Annettu julkipanon jälkeen
14.4.2014

ASIA Eläinsuojan toimintaa koskeva ympäristölupa, Siikajoki

LUVAN HAKIJAT Tapani, Armi ja Tuomo Nikola (MTY Nikola Tapani, Armi ja Tuomo)
Merikyläntie 261
92320 Siikajoki

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	3
TOIMINTA JA SEN SIJAINTI	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE	3
LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	3
HAKEMUKSEN SISÄLTÖ	3
Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen kaavoitustilanne	3
Toiminta	4
Eläintilat ja tuotanto	4
Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely	4
Jätteet ja varastointi	5
Liikenne	5
Eläinsuojan toiminta-alue ja ympäristö	5
Asutus ja maankäyttö	5
Suojelukohteet ja pohjavesialueet sekä vesistöalue	6
Arvio toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön	6
Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä	6
Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan käytöstä	6
HAKEMUKSEN KÄSITTELY	6
Hakemuksen täydentäminen	6
Vaihtoehtoinen sijoituspaikka	7
Hakemuksesta tiedottaminen	8
Lausunnot	8
Muistutus	11
Hakijoiden vastine	11
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU	15
Ympäristöluparatkaisu	15
RATKAISUN PERUSTELUT	15
VASTAUS LAUSUNTOIHIN JA MUISTUTUKSEEN	18
SOVELLETUT OIKEUSOHJEET	18
KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN	18
Ratkaisu	18
Perustelut	18
Oikeusohjeet	19
MUUTOKSENHAKU	20

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Tapani, Armi ja Tuomo Nikolan (MTY Nikola Tapani, Armi ja Tuomo) eläinsuojan toiminnan laajentamista koskeva lupahakemus on tullut vireille Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon 10.9.2013.

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Toiminta sijoittuu Siikajoen kunnan Merikylään kylään tilalle Rehula Rn:o 748-402-2-57, noin neljä kilometriä Siikajoenkylästä länsiluoteeseen. Tilakeskuksen osoite on Merikyläntie 261. Vanha osa navetan pohjoispäästä on suunniteltu purettavaksi ja eläinsuojan laajennusosa on suunniteltu sen paikalle nykyisen robottinavetan jatkeeksi. Uusi kuivalantala on suunniteltu nykyisen pihattorakennuksen itäpuolelle.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Eläinsuojan toiminta on ympäristölupavelvollista ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 11 a) kohdan perusteella.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 11 a) kohdan nojalla toimivaltainen viranomainen on aluehallintovirasto vähintään 75 lypsylehmän eläinsuojan toimintaa koskevassa asiassa.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen kaavoitustilanne

Olemassa olevalle toiminnalle on myönnetty ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa 3.5.2005 Dnro PPO-2005-Y-43-131. Tila on liittynyt ympäristötukijärjestelmään.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa (vahvistettu 17.2.2005) on lypsykarjanavetan sijaintialueelle osoitettu mk-4-merkintä. Merkintä mk tarkoittaa maaseudun kehittämisen kohdealuetta. Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutuasuutuksen alueita, joilla kehitetään erityisesti maatalouden ja muihin maaseutuelinkeinoihin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Lisämerkintä mk-4 tarkoittaa Siikajokilaaksoa, jossa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota erityisesti luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maiseman hoitoon sekä joen vedenlaadun parantamiseen.

Eläinsuoja sijoittuu alueelle, jossa on voimassa oleva osayleiskaava (Siikajoen osayleiskaava, Siikajoen kunnanvaltuusto 3.4.2001 § 56). Tuotantorakennus sijoittuu kaavan mukaiselle tilakeskuksen paikalle. Osayleiskaava

vassa tilakeskus on osoitettu maatilakeskuksen kaavamerkinnällä (kaavamerkintä AM). Alue on varattu kaavassa maa- ja metsätalouselinkeinojen harjoittajien asuin-, talous- ja tuotantorakennuksia sekä liitännäiselinkeinoja ja niihin liittyvää rakentamista varten.

Toiminta

Eläintilat ja tuotanto

Tilalla laajennetaan maidontuotantoa ja tilakeskuksen pihatorakennusta on suunniteltu laajennettavaksi, siten että siihen tulee tilat 192 lypsylehmälle, 52 hieholle ja 80 alle kuuden kuukauden ikäiselle vasikalle. Tilan nykyisen ympäristöluvan mukainen eläinmäärä on 70 lypsylehmää, 35 hiehoa, 35 lihanautaa ja 50 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa.

Eläinsuojaan tulee kolme lypsyrobotia ja tilan vuosittainen tuotanto laajennuksen jälkeen on 1 850 000 litraa maitoa vuodessa.

Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely

Lanta käsitellään lietelantamenetelmällä. Lannan varastointiin käytetään eläinsuojan yhteydessä olevia betonirakenteisia kattamattomia lietesäiliöitä (549 m³ ja 1 117 m³). Lisäksi käyttöön jää kaksi betonirakenteista katettua pumppauskaivoa (10 m³ ja 40 m³). Yksi nykyisistä lietesäiliöistä jää pois käytöstä laajennuksen myötä (330 m³). Lisäksi käyttöön jäävät 1 500 m³:n ja 800 m³:n etälietesäiliöt. Lietelannan varastointia varten on suunniteltu rakennettavaksi 2 500 m³:n etälietesäiliö. Säiliöt täytetään altapäin. Lietekuilut toimivat valutuksella.

Tilakeskukseen on suunniteltu uusi betonirakenteinen kuivalantala, jonka tilavuus on 304 m³. Lantalan pinta-ala on 81,1 m² ja lantalan reunojen korkeus 290 cm. Lantalan ajoluiskan korkeus on 50 cm. Lantalan betonirakenteisen kuormauslaatan pinta-ala on 51,1 m².

Sairas- ja poikimakarsinoissa on kestokuivikepohja. Hakemuksen mukaan 10 lypsylehmää on kuivikepohjalla. Virtsa imeytetään kuivikkeeseen. Karsinan pinta-ala on 173 m². Kuivikepohjan betonireunojen korkeus on 30 cm. Kuivikkeena käytetään purua, olkea ja turvetta. Eläinsuojan lattiarakenteen materiaali on betoni. Kuivikkeet tyhjennetään kuivalantalaan neljä kertaa vuodessa. Makuuparsissa on parsipedit tai matot.

Säilörehua valmistetaan esikuivattuna laakasiiloihin 3 000 tonnia vuodessa ja torniin 800 tonnia vuodessa. Rehusiilojen molemmissa päissä on urat, joita pitkin puristeneste johdetaan puristenestekaivoihin. Puristenestekaivoja on kaksi ja niiden tilavuus on yhteensä 18 m³. Kaivoista puristeneste levitetään mahdollisuuksien mukaan suoraan nurmelle tai siirretään lietesäiliöihin. Lisäksi säilörehua pyöröpaalataan 500 tonnia vuodessa. AIV-rehu tehdään pyöröpaalattusta heinästä, jolloin puristenesteen määrä on hakemuksen mukaan olematon. Pyöröpaalit avataan suoraan apevaunuun muovin ja verkon poistavalla pyöröpaalileikkurilla.

Lannanlevitykseen on käytettävissä vuonna 2013 digitoitujen pinta-alojen mukaan 147,68 hehtaaria peltoa, josta hakijan omaa on 96,11 hehtaaria, vuokrateltoa 42,74 hehtaaria ja sopimuspeltoa 8,83 hehtaaria. Peltoa on tarkoitus raivata lisää tilalle Lisärehula Rn:o 748-403-74-2, jossa on jo ennestään peltoa ja 1 500 m³:n etälietesäiliö. Peltoa raivataan kolmen vuo-

den aikana, mikäli uusia vuokrapeltoja ei saada. Raivattava peltoala on 25 hehtaaria. Lanta levitetään pellolle siten, että viikoilla 19–23 levitetään 40 %, viikoilla 26–27 levitetään 30 %, viikoilla 32–33 levitetään 15 % ja viikoilla 39–40 levitetään 15 % lantamäärästä. Hakemuksen mukaan eläimiä ei laidunneta.

Maitoaluonon jätevedet ja eläinsuojan muut pesuvedet, 300 m³ vuodessa, johdetaan lietesäiliöön. Eläinsuojan wc-vedet johdetaan umpisäiliöön.

Jätteet ja varastointi

Kuolleet eläimet, neljä tonnia vuodessa, toimitetaan Honkajoki Oy:n polttoaitokselle. Muovit ja kaikki palava jäte toimitetaan Sitan toimesta poltettavaksi. Tilalla on kaksi 660 litran jäteastiaa, jotka tyhjennetään kerran viikossa. Jäteöljyt, 200 litraa vuodessa, toimitetaan jäteöljyjen keräyspisteeseen Ruukkiin. Akut, kaksi kappaletta vuodessa, ja loisteputket 20 kpl vuodessa, toimitetaan kunnan keräyspisteeseen. Metalliromu, 300 kg vuodessa, toimitetaan Raahen Romu Oy:lle. Pilaantunut rehu, viisi tonnia vuodessa, säilytetään kuivalantalassa ja levitetään pellolle.

Tilalla on kaksi polttoainesäiliötä (2 000 litraa ja 4 000 litraa). Säiliöt on lukittavia ja niissä on laponestolaiteet. Paloviranomainen on tarkastanut polttoainesäiliöt viimeksi marraskuussa 2012. Muita öljytuotteita säilytetään traktoritalissa enintään 200 litraa.

Kasvinsuojeluaineruiskutukset hoitaa urakoitsija. Kasvinsuojeluaineet hankitaan tarpeen mukaan.

Liikenne

Maitoauto käy tilalla joka toinen päivä ja teurasauto ja rehuauto noin kerran kuukaudessa. Lietettä ajetaan talvella etäsäiliöön noin kaksi kertaa kuukaudessa ja kesällä lannanlevitysjakohtina. Tuorerehua ajetaan rehun- tekoaikana noin viikon ajan kesäkuussa, heinäkuussa ja elo-syyskuussa.

Eläinsuojan toiminta-alue ja ympäristö

Asutus ja maankäyttö

Toiminta sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle noin neljä kilometriä Siikajoenkylästä länsiluoteeseen. Tilan vanha käytössä oleva navetaraken- nus on noin 25 metrin etäisyydellä tilalla Vanhakoskela Rn:o 748-402-2-49 olevasta vanhasta asuinrakennuksesta. Saman tilan käytössä oleva pääraken- nus sijoittuu noin 85 metrin etäisyydelle pohjoiseen navetaraken- nuksesta. Laajennuksen jälkeen uuden eläinsuojan etäisyys edellä mainitusta lähimmästä naapurin asuinrakennuksesta on noin 40 metriä ja saman tilan pääraken- nuksesta noin 90 metriä. Etäisyys edellä mainituista naapurin asuinrakennuksista tilakeskuksen lähimpään olemassa olevaan edelleen käyttöön jäävään lietesäiliöön (549 m³) on lyhimmillään noin 95 ja 150 metriä ja suunniteltuun kuivalantalaan noin 102 metriä ja 170 metriä.

Navetan lounaispuolella olevan tilan Kuusisto Rn:o 748-402-2-31 asuinra- kennus sijoittuu noin 85 metrin etäisyydelle laajennettavan eläinsuojan uu- simmasta osasta eli vuonna 2005 rakennetusta robottinavetasta. Etäisyys tilan asuinrakennuksesta lähimpään käyttöön jäävään lietesäiliöön

(1 117 m³) on noin 70 metriä ja suunniteltuun kuivalantalan noin 145 metriä. Tilan asuinrakennuksen ja laajennettavan eläinsuojan välissä on puustoa.

Suojelukohteet ja pohjavesialueet sekä vesistöalue

Tuotantorakennukset, lannanvarastointisäiliöt tai lannanlevityspellot eivät sijaitse pohjavesialueella. Toimintoja ei sijaitse kartoitetuilla tulva-alueilla.

Tuotantorakennus, lannanvarastointisäiliöt toista etälietesäiliötä lukuun ottamatta ja pääosa lannanlevityspelloista sijaitsevat Välialueella (84.096), joka laskee Perämereen Olkijoki-Siikajoki-Säärenperän rannikkoalueelle. Lannanlevityspelloja sijaitsee myös Välialueella (84.094) sekä etälietesäiliö ja lannanlevityspelloja sijaitsee Majavaojan valuma-alueella (84.095), jotka laskevat Olkijoki-Siikajoki-Säärenperän rannikkoalueelle. Pelloja sijaitsee myös Välikylän alueella (57.011), joka laskee Siikajoen alaosan alueelle.

Arvio toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön

Hakemuksen mukaan toiminnan liikennemäärät kasvavat jonkin verran, kun lietettä ajetaan talvella etäsäiliöihin. Hajuhaittoja ilmenee lietelannan sekoittamisen, lastauksen ja levityksen yhteydessä. Hajuhaitat ovat kuitenkin lyhytaikaisia ja jäävät vähäisiksi, koska liete levitetään multaavalla levittimellä.

Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä

Hakemuksen mukaan tilalla on käytössä maatilan pelastussuunnitelma ja varautumissuunnitelma.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan käytöstä

Hakemuksen mukaan navetan laajennus suunnitellaan ja toteutetaan viimeisen tiedon mukaan asiantuntijoiden ja alan ammattilaisten kanssa. Tavoitteena on käyttää mahdollisimman paljon olemassa olevia seinäelementtejä ym. materiaalia, jos mahdollista. Suunnitellun navetan painovoimainen ilmanvaihto ei tarvitse poistopuhaltimia, jolloin sekä sisätilat että navetan ympäristö pysyy meluttomana eikä ympäristöön aiheudu piste-kuormitusta poistokaasuista. Ilmanvaihto on tehokkaampi kuin nykyisessä puhaltimilla toteutetussa navetassa ja toteutus myös eduksi sekä eläimille että eläinten hoitajille.

Lietteen levitys tehdään jatkossa nurmelle multaavalla lietevaunulla, jolloin lietteen levityksen aiheuttamat hajuhaitat ovat lähes olemattomat hajalevitykseen verrattuna. Näin myös ravinteiden käyttö paranee huomattavasti.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydentäminen

Hakemusta on täydennetty 18.10.2013 lisäkappaleilla hakemuksesta. Lisäkappaleet peltokartoista on toimitettu 28.10.2013.

Hakemusta on täydennetty 25.11.2013 eläinsuojan piirustuksilla ja 29.11.2013 on toimitettu yksi täydennyksen lisäkappale.

Hakemusta on täydennetty 8.1.2013 kopiolla nykyisestä ympäristöluvasta, ympäristöluvan määräaikaistarkastuksen pöytäkirjasta ja palotarkastuspöytäkirjasta. Hakemusta on täydennetty uudella eläinsuojan pohjapiirroksella ja eläinmäärätiedoilla. Lisäksi on toimitettu tietoja mm. pesuvesien määräs- tä, rehunkäsittelystä, lietesäiliöistä ja pumppauskaivoista, lannanlevityspel- loista, liikennemääristä ja parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta.

Hakemusta on täydennetty 20.1.2014 ilmoituksella tilalla Vanhakoskela Rn:o 748-402-2-49 olevan asuinrakennuksen käyttötarkoituksesta.

Hakemusta on täydennetty 22.1.2013 eläinsuojan piirustuksilla, jotka kor- vaavat aiemmin toimitetut piirustukset.

Vaihtoehtoinen sijoituspaikka

Aluehallintovirastoon toimitetun hakemuksen mukaan suunniteltu laajen- nusosa sijoittuu karttatarkastelun perusteella noin 40 metrin etäisyydelle naapuritilalla Vanhakoskela 748-402-2-49 olevasta asuinrakennuksesta. Toiseen samalla tilalla olevaan asuinrakennukseen on eläinsuojan laajen- nusosasta noin 90 metriä. Eläinsuojan lounaispuolella tilalla Kuusisto 748- 402-2-31 olevaan asuinrakennukseen on eläinsuojasta noin 85 metriä. Uu- si kuivalantala on suunniteltu noin 85 metrin etäisyydelle naapuritilalla Vanhakoskela 748-402-2-49 olevasta asuinrakennuksesta.

Hakijoita on pyydetty 27.12.2013 päivätyllä täydennyskehotuksella pyydet- ty toimittamaan aluehallintovirastoon esitys tehokkaamman ympäristönsuo- jelutekniikan käyttöönotosta ja vaihtoehtoisesta eläinsuojan sijoituspaikas- ta, sillä aluehallintovirastoon toimitetun hakemuksen mukaisessa toimin- nassa suosituksetäisyydet häiriintyviin kohteisiin eivät täyty.

Hakijat ovat 8.1.2014 saapuneessa täydennyksessään todenneet, että laa- jennus tulee nykyisen käytössä olevan navetan tilalle. Laajennuksen alta puretaan vanhat, ahtaat ja epäkäytännölliset tilat ja tilalle rakennetaan en- tisiä seinäelementtejä hyväksi käyttäen lypsykarjalle ja nuorkarjalle pa- remmin soveltuvat tilat. Navetan pituus ei kasva, vaan sivuseinät oikais- taan suoriksi vuonna 2005 rakennetun robotinavetan leveydelle. Näin saadaan lypsylehmille enemmän tilaa ja lisäksi pystytään hyödyntämään olemassa olevat toimisto- ja maituhuonetilat.

Navettaa ei voi hakijoiden mukaan laajentaa toiseen suuntaan, koska siellä on AIV-torni, vesijohdon ja viemärin runkolinjat sekä korkeajännitesähkolin- ja. Hakijan mukaan tilalle Kuusisto Rn:o 748-402-2-31 tilanne ei muutu ny- kyisestä, koska nykyinen robotinavetta on olemassa oleva. Hakijoiden mukaan 40 metrin etäisyydellä eläinsuojasta sijaitseva asuinrakennus tilal- la Vanhakoskela Rn:o 748-402-2-49 ei ole ollut asuinkäytössä noin 10 vuo- teen. Rakennuksen omistajat asuvat kauempana tilan toisessa asuinra- kennuksessa, eivätkä ole olleet rakennushanketta vastaan. Kuivalantalaa- kaan sijainti ei pitäisi olla liian lähellä naapureita.

Hakijoita on pyydetty 9.1.2014 päivätyllä täydennyskehotuksella uudelleen pyydetty toimittamaan aluehallintovirastoon esitys tehokkaamman ympäris- tönsuojelutekniikan käyttöönotosta ja vaihtoehtoisesta eläinsuojan sijoitus- paikasta, sillä aluehallintovirastoon toimitetun hakemuksen mukaisessa toiminnassa suosituksetäisyydet häiriintyviin kohteisiin eivät täyty.

Hakijat ovat 22.1.2014 saapuneessa täydennyksessä todenneet, että hakijalla ei ole osoittaa uutta paikkaa navetalle siten, että etäisyys lähimmästä häiriintyvistä kohteesta olisi yli 100 metriä. Olemassa olevalle navetalle on annettu ympäristölupa vuonna 2005, jolloin robottinavetta rakennettiin entisten navetoiden jatkoksi niiden eteläpäätyyn. Ensimmäinen navetta on rakennettu vuonna 1961, josta navetan laajennus on aloitettu pihasta pois-päin. Hakijat eivät saaneet lupaa rakentaa kokonaan uutta navettaa, vaan laajennus piti toteuttaa entisen jatkeeksi. Laajennus tehtiin vuonna 1987. Sen jälkeen navettaa jatkettiin vuonna 2000 ja robottinavetta toteutettiin vuonna 2005.

Nyt olisi aika korjata ja muuttaa kolmen ensimmäisen navetan osuutta ja saada ne paremmin toimiviksi lypsykarjaa ajatellen. Tarkoitus olisi hyödyntää olemassa olevia seinäelementtejä siten, että ulkoseinät tulisivat samalle leveydelle kuin robottinavetassa. Rakennus muuttuu siten suoraviivaisemmaksi ja siistimmäksi ympäristölle. Samalla lähimpänä pihapiiriä oleva lietesäiliö jää pois käytöstä. Taloudellisesti esitettyyn paikkaan rakentaminen olisi edullisinta, koska robottinavetta ei tarvitse muuttaa ja konehuone, maitohuone ja sosiaalitalat ovat valmiina. Nykyiset AIV-siilot korvataan uusilla, jotka ovat huomattavasti kauempana naapurista.

Uudessa suunnitelmassa (asemapiirroksen muutos päivätty 13.1.2014) kuivalantalan sijaintia on muutettu kauemmaksi häiriintyvistä kohteesta siten, että se on yli sadan metrin etäisyydellä tilalla Vanhakoskela Rn:o 748-402-2-49 olevasta asuinrakennuksesta. Jatkossa kaikki liikenne sijoittuisi tuotantorakennuksen etelä- ja länsipuolelle, jolloin traktori- ym. liikenne on nykyiseen verrattuna kauempana naapurista.

Tehokkaamman ympäristönsuojelutekniikan osalta hakijat ovat tarkentaneet edellistä vastinetta ja todenneet, että suunnitellun navetan painovoimainen ilmanvaihto ei tarvitse poistopuhaltimia navetan kattoon. Vain lietekuiluista tapahtuva ilmanpoisto on koneellinen. Lietekuilujen poistopuhaltimet ovat navetan länsipuolella eli pois-päin asuinrakennuksista.

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu kuuluttamalla Siikajoen kunnan ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston virallisilla ilmoitustauluilla 10.2.–12.3.2014. Hakemusasiakirjat ovat kuulutusajana olleet saatavilla Siikajoen kunnassa ja Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa. Kuulutuksen julkaisemisesta on erikseen tiedotettu asianosaisille. Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Siikajoen kunnalta, Siikajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus).

Lausunnot

1. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Olemassa olevalle toiminnalle on myönnetty ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa 3.5.2005/Dnro PPO-2005-Y-43-131.

Tuotantorakennukset, lannanvarastointisäiliöt tai lannanlevityspellot eivät sijaitse pohjavesialueella. Lietelantaa, virtsaa tai muita jätevesiä ei saa leviittää pohjavesialueelle. Toimintoja ei sijaitse kartoitetuilla tulva-alueilla.

Peltolohko (00085) sijaitsee osittain Natura 2000 -verkostoon kuuluvan Siikajoen lintuvedet ja suot (FI1105202) -alueen sisäpuolella ja peltolohko (00083) sijaitsee em. Natura-alueen välittömässä läheisyydessä. Natura-alueita koskevat luonnonsuojelulain (1096/1996) 64 ja 65 §:n säännökset. Hankkeen osalta ei ole ennalta objektiivisesti arvioiden pois suljettua, että suunniteltu toiminta merkittävästi heikentäisi kohteen valintaperusteina olleita luontoarvoja. Luvanhakijan tulee siten varmistua toiminnan Natura-alueisiin kohdistuvien vaikutusten haitattomuudesta, jottei suojelun tarkoitusta heikennetä eikä ravinnelisäyksellä vaikuteta Natura-verkoston perusteena oleviin luontotyyppeihin tai lajeihin. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan Natura-alueen sisäpuolelle ei tule levittää lantaa. Lisäksi tulee jättää riittävän levyinen suoja-vyöhyke Natura-alueeseen.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa (vahvistettu 17.2.2005) on lypsykarjanavetan sijaintialueelle osoitettu mk-4-merkintä. Merkintä mk tarkoittaa maaseudun kehittämisen kohdealuetta. Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutuasuutuksen alueita, joilla kehitetään erityisesti maataloutteen ja muihin maaseutuelinkeinoihin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Lisämerkintä mk-4 tarkoittaa Siikajokilaaksoa, jossa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota erityisesti luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maiseman hoitoon sekä joen vedenlaadun parantamiseen.

Tuotantorakennus, lannanvarastointisäiliöt toista etälietesäiliötä lukuun ottamatta ja pääosa lannanlevityspelloista sijaitsevat Välialueella (84.096), joka laskee Perämereen Olkijoki-Siikajoki-Säärenperän rannikkoalueelle. Lannanlevityspelloja sijaitsee myös Välialueella (84.094) sekä etälietesäiliö ja lannanlevityspelloja sijaitsee Majavaojan valuma-alueella (84.095), jotka laskevat Olkijoki-Siikajoki-Säärenperän rannikkoalueelle. Peltoja sijaitsee myös Välikylän alueella (57.011), joka laskee Siikajoen alaosan alueelle.

Oulujoen-lijoen vesienhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa (Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen toimenpideohjelma 2010–2015: Osa 2) todetaan, että Siikajoen alaosa on ekologisesti tyydyttävässä tilassa. Oulujoen-lijoen vesienhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa (Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen toimenpideohjelma 2010–2015: Osa 5) todetaan, että Olkijoki-Siikajoki-Säärenperä rannikkoalue on ekologisesti hyvässä tilassa.

Vesienhoidon toisella suunnittelukaudella on Siikajoen alaosan ekologisen tilan luokituksen todettu olevan edelleen tyydyttävä, mutta Olkijoki-Siikajoki-Säärenperän tilaluokitus on huonontunut yhden luokan, ollen nykyään tyydyttävä. Toisen suunnittelukauden toimenpideohjelma ei ole vielä valmistunut.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa, että toimintaa koskevissa lupamääräyksissä tulisi soveltuvin osin huomioida vesienhoitoalueelle kohdistuvat tavoitteet. Maatalouden vesienhoidon tehostamiseksi luvanhakijan tulee seurata lannan käsittelyyn ja levittämiseen liittyviä tekniikkojen kehittymistä. Myös lantavarastoihin ja lannankäsittelyjärjestelmiin liittyvää uutta käyttökelpoista tekniikkaa on otettava soveltuvin osin käyttöön jatkossa, mikäli se vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Hakemuksen mukaan tässä vaiheessa ei ole suunnitteilla jaloittelutarhaa. ELY-keskuksen mielestä on lupamääräyksiin tästä huolimatta syytä asettaa määräykset jaloittelutarhasuunnitelman hyväksyttämistä valvonta-

viranomaisella, mikäli myöhemmässä vaiheessa jaloittelutarha haluttaisiin toteuttaa.

2. Siikajoen kunnanhallitus

Lausunnossa todetaan, että MTY Nikola Tapani, Armi ja Tuomon maatilan toiminta ja tuotanto kasvavat merkittävästi ja muutokselle tulee hakea ympäristölupa. Tilalla on aiempi Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen myöntämä ympäristölupa, joka nyt uusitaan.

Eläinsuoja sijoittuu Siikajoen kunnassa alueelle, johon on voimassa oleva osayleiskaava (Siikajoen osayleiskaava, Siikajoen kunnanvaltuusto 3.4.2001 § 56). Tuotantorakennus sijoittuu kaavan mukaiselle tilakeskuksen paikalle. Osayleiskaavassa Rehulan tilakeskus on osoitettu maatila-keskuksen kaavamerkinnällä (kaavamerkintä AM). Alue on varattu kaavassa maa- ja metsätalouselinkeinojen harjoittajien asuin-, talous- ja tuotantorakennuksia sekä liitännäiselinkeinoja ja niihin liittyvää rakentamista varten. Eläinsuojalle osoitettu suojaluokka on merkitty kaavaan katkoviivalla. Kaikille nautakarjatiloilta on kaavassa käytetty samankokoista suojaluokkaa. Rehulan tilakeskuksen alueelle on lisäksi merkitty valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde. Kohteen kulttuurihistoriallinen rakennuskanta ja sen lähiympäristö säilyy nyt tehtävän muutoksen yhteydessä. Muutos tulee useampaan kertaan laajennettuun navettarakennukseen muuttamatta olemassa olevien Rehulan ja Vanhakoskelan tilojen talouskeskusten vanhojen rakennusten nykytilannetta.

Lähimmät vakinaisessa käytössä olevat asuinrakennukset sijaitsevat varsin lähellä uusittavaa tuotantorakennusta. Lähimpänä on naapuritilan vanha päärakennus, joka tähän hankkeeseen liittyen naapurin ilmoituksen mukaan halutaan edelleen säilyttää asuinrakennuskäytössä. Naapurien asuinrakennuspaikkojen läheisyyden johdosta tilan tuotantotiloissa tulee kiinnittää erityistä huomiota toiminnan ympäristövaikutusten lieventämiseen. Hakija on ottanut täydennyksessä esitetyllä tavalla huomioon naapuriasumusten läheisyyttä. Tuotantorakennuksen muutoksessa hakija on esittänyt mahdollisuuksia vähentää naapuriasumukseen kohdistuvia vaikutuksia kompensoivien ratkaisuin. Esitettyjen ratkaisujen lisäksi kompensoivia toimia voisi olla lietesäiliöiden kattaminen. Lietesäiliöt ovat lähimpään asumukseen nähden navettarakennuksen takana. Naudanlannan lietteeseen muodostuu lietesäiliössä kuivakuori ja hajun muodostus kuivakuorellisesta lietesäiliöstä on kokemusten valossa melko vähäinen. Kattamisella ei ole odotettavissa suurta vaikutusta. Erityisen tärkeä on myös rakennuksen tekniikasta syntyvien häiritsevien äänten kuten tuuletinäänten minimointi tekniikan valinnalla ja sijoitusratkaisuin.

Tilan karjankasvatuksesta ei kunnan ympäristöviranomaisten tietoon ole tullut tavanomaista useammin naapureilta valituksia toiminnan aiheuttamista haitoista. Tulleet ilmoitukset ovat koskeneet yleensä lannan levitysajankohtia. Koska pellot ovat osin hajallaan eri puolilla ja koska osa pelloista on aivan asuttujen kiinteistöjen vieressä, tulee lannan kuljetuksen järjestämisessä ja levityksessä olla hyvin huolellinen. Samalla on kiinnitettävä erityistä huomiota levityksen jälkeiseen välittömään multaukseen. Koska lannan levitysajankohtana on tarvetta liikennöidä melko paljon myös yleisillä teillä, voi tästä aiheutua häiriötä, mikäli renkaiden puhtaudesta ja ajokaluston kunnosta ja tiiveydestä ei pidetä huolta. Osa peltoalueista sijaitsee vesistöjen tai valtaojien läheisyydessä, jossa tulee huolellisesti noudattaa vesien suojelusta annettuja määräyksiä. Tilan peltoja on joillakin lohkoilla lähellä asumuksia (tilakeskuksen lähellä olevat asuinrakennukset, Kastellintien-

varren asumukset, Pakkalan talo Tavossa, Lokalahden talo ja Siikajoen Keskikylän asemakaava-alue). Niiden alueiden osalta tulee huomioida, että lähiasukkaille tiedotetaan tarpeellisessa määrin lähipeltojen lannan levitysjankohdista. Ilmoittamisella voi välttää yhteensattumia esim. perhejuhlien johdosta. Siikajoella ei ole voimassa olevia ympäristönsuojelumääräyksiä, joissa olisi annettu erityisiä määräyksiä lietelannan levityksen minimietäisyyksistä asuinrakennuksista.

Suunniteltu tilakeskus tai lupahakemukseen liitettyjen pelto kuvioiden alueella ei ole tiedossa vedenhankinnan kannalta tärkeitä tai muita veden hankintaan soveltuvia pohjavesialueita.

Rakennussuunnitelmien osalta tulee lupaviranomaisen tarkistaa, että myös uudet tilat täyttävät nautojen pidolle asetettavat eläinsuojeluvaatimukset. Lietesäiliöiden ja lietekourujen rakentamisessa tulee huomioida nitraattiasetuksessa mainitut vaatimukset vesitiiviistä rakenteista. Lietetilojen tuuletus tulee hoitaa siten, että siitä ei aiheudu merkittävää hajuhaittaa. Puhallinkoneiston sijoituksessa ja laitevalinnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota meluun.

Säiliöiden mitoituksessa tulee huomioida, että osasta kattamattomia tiloja tulee lietteen ja tuorerehun keruusäiliöihin mukaan myös sadevesiä. Samoin on laskettava kattamattomien lietealtaiden vuoksi tarvittava lisätilan-tarve.

Muistutus

3. XX ja XX

Muistuttajat toteavat, että suunnitellun mittavan laajennuksen haju-, melu-, ja karpäshaitat suurenevat merkittävästi nykyisestä, jonka myötä kiinteistömme ja rakennuspaikkojen arvo laskee hankkeen näin toteutuessa. Nykyisellä laajuudella haitat ovat jo merkittäviä.

Suunniteltu laajennus tulee noin 40 metrin etäisyydelle nykyisestä asuinrakennuksesta. Näin ollen laajennuksen toteutuessa omistamamme asuinpaikkojen käyttötarkoitus ja arvo heikentyvät merkittävästi.

Muistuttajien mielestä suunnitelmat ovat puutteelliset, koska laajennuksien etäisyydet rajoista ja lähirakennuksista eivät käy ilmi. Varikkopaikan sijainnit ja järjestelyt eivät saisi olla tuotantorakennuksen koillispuolella. Myös lantaloiden ja lietesäiliöiden kattaminen tulisi olla suunnitelmissa. Muistutuksessa todetaan, että lämpölaitos sijaitsee 15 metrin etäisyydellä asuinrakennuksesta, jolloin laajennuksen toteutuessa savukuormitus kasvaa entisestään. Lämpölaitoksen hakkeen varastointia ei ole esitetty hakemuksessa. Lisäksi todetaan, että nykyinen hakevarasto puretaan kuvien perusteella. Haju- ja karpäshaittojen torjunta tulisi käydä ilmi suunnitelmissa.

Muistuttajat vaativat, että suojaetäisyydet asuinpaikkoihin tulee ottaa huomioon. Naapurin kuuleminen rakennuslupa-asiakirjoihin on myös kuultu puutteellisella asemapiirustuksella ja kertomatta suojaetäisyyksistä, jotka ovat olleet voimassa vuodesta 2000 lähtien.

Hakijoiden vastine

Armi ja Tapani Nikola ovat aloittaneet maatalouden harjoittamisen vuonna 1983. Vuonna 1961 rakennettua navettaa laajennettiin ensimmäisen ker-

ran vuonna 1987. Laajennus tehtiin vanhan navetan yhteyteen. Ennen navetan laajennuksen toteutusta Tapani ja Armi Nikola esittivät omana näkemyksensä, että navettaa ei laajenneta vuonna 1961 rakennetun navetan yhteyteen, vaan rakennetaan kokonaan uusi navetta etäämmälle asuinrakennuksesta pellolle kaakkoon päin nykyisestä navetasta. Silloinen lupaviranomainen ei tähän suostunut, vaan vaati navetan rakentamista vanhan navetan yhteyteen. Perusteluna oli vanhan navetan rakenteiden hyväksikäyttäminen laajennuksen yhteydessä.

Vuonna 1987 toteutetun laajennuksen jälkeen navettaa on laajennettu kaksi kertaa vuosina 2000 ja 2005. Näissä myöhemmissä laajennuksissa luovuttiin navetan siirtoajatuksista etäämmälle asuinrakennuksesta taloudellisten ja teknisten seikkojen vuoksi. Lypsyasema sijaitsi vuonna 1961 rakennetussa osassa. Vuonna 2005 toteutetun laajennuksen yhteydessä haettiin laajennukselle ympäristölupa, kun eläinmäärä kasvoi edellisestä laajennuksesta ja laitettiin ensimmäinen lypsyrobotti. Nyt haettavassa laajennuksessa on kyse nykyisellä paikalla olevan navetan peruskorjauksesta ja laajennuksesta, joka parantaa rakennuksen ulkonäköä lähimpään asuttuun naapuritaloon päin.

Rakennettava tuotantorakennus sijaitsee ydinmaaseudulla, jossa maa- ja karjatalouden harjoittaminen on luonteenomaista toimintaa alueella.

1. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lausunnossa on mainittu, että peltolohko 00085 sijaitsee Natura 2000 –verkoston alueella ja lohko 00083 sijaitsee Natura-alueen välittömässä läheisyydessä. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen päätöksen 12.9.2005 Dnro PPO-2005-L-629-251 mukaan lohkot 00085 ja 00083 eivät sijaitse Natura-alueella. Päätöksen ja siihen liitetyn kartan mukaan lähin Natura-alue sijaitsee edellä mainittujen lohkojen koillispuolella Majavaojan toisella puolella. Vaikka lohkot eivät sijaitse Natura-alueella, lohkolle 00085 ei sen alavuuden takia tulla levittämään lietettä. Lohkolle 00083 voidaan levittää lietettä enintään suojavyöhykkeeseen asti.

2. Siikajoen kunnanhallitus

Ympäristöhaittojen minimoimiseksi käytetään parasta mahdollista tekniikkaa ja teknistä sijoittelua. Koko uuteen navettaan tulee painovoimainen ilmanvaihto korvaamaan aikaisemmassa navetassa ollutta yläpuolista koneellista ilmanvaihtoa. Painovoimainen ilmanvaihto ei edellytä poistopuhaltimien sijoittamista navetan katolle, mikä vähentää meluhaittaa. Navetasta koneellisesti poistettava ilma imetään alakautta pumppauskaivoihin menevien lietekuilujen poistokanavien kautta. Poistopuhallin sijoitetaan poistokanavaan pumppauskaivon päälle siten, että poistokanavasta ei aiheudu meluhaittaa. Teknisesti pumppauskaivot ja poistokanavat on sijoitettu rakennuksen länsipuolelle mahdollisimman kauas lähimmästä vakituisesti asutusta asuinrakennuksesta. Kun ottaa huomioon, että asumme länsipuolen vyöhykkeessä, niin useimmiten lännestä puhaltava tuuli siirtää poistokanavista tulevan lannan hajun pois päin asutuista rakennuksista asumattomalle pellolle päin.

Lannan levityksessä pellolle on käytetty tähän mennessä lietelannan letkulevitintä, joka laajennuksen jälkeen vaihdetaan lietelannan multaukseen. Lietelanta mullataan tällä tekniikalla heti levityksen yhteydessä, mikä vähentää oleellisesti hajuhaittoja.

Lietesäiliön kattamisella ei katsota olevan ympäristöhaittojen minimoimisen kannalta merkitystä. Avonaisen lietesäiliön pinta kuorettuun muodostaen yhtenäisen kannen, joka ehkäisee karpäs- ja hajuhaittoja. Mikäli lietekaivo katetaan, talvella lietteen päälle ei kerry suojaavaa lumikerrosta, vaan lietteen alla liete jäätyy huomattavasti herkemmin kuin ilman katetta. Navetan yhteydessä olevista lietekaivoista lietettä ajetaan talvella pelloilla sijaitseville etäsäiliöille, koska navetan yhteydessä oleva varastotila ei riitä koko vuoden tarpeeseen. Mikäli lietekaivot katetaan ja ne jäätyvät talvella, ei lietteen ajo onnistu. Tällä hetkellä kattamattomista lietekaivoista ajo onnistuu, vaikka lietteen pinta jäätyisikin, kun jäätynyt lietteen pinta voidaan rikkoa kaivinkoneella. Lietesäiliöstä aiheutuu hajuhaittoja ainoastaan silloin, kun lietettä sekoitetaan sen tyhjennyksen yhteydessä. Lietettä on sekoitettava ennen tyhjennystä, jotta liete saadaan tasalaatuiseksi ja säiliö saadaan kokonaan tyhjennettyä. Talvella tyhjennyksen yhteydessä lietettä ei voida sekoittaa jääkerroksen takia.

Siikajoen kunnanvaltuuston 3.4.2001 § 56 antaman päätöksen mukaan suunniteltu laajennus sijoittuu osayleiskaavassa kaavamerkinässä AM-alueelle. Osayleiskaavassa alue on varattu maa- ja metsätalouselinkeinojen harjoittajien asuin-, talous- ja tuotantorakennusten sekä liitännäiselinkeinoja ja niihin liittyvää rakentamista varten.

3. Muistutus

Muistuttajien rakentaessa nykyisen asuintalon sijaitsi kolme navettaa alle 130 metrin etäisyydellä rakennettavasta asuinrakennuksesta; Nikolan navetta, XX:n vanhempien navetta sekä XX:n ja XX:n tilalla sijaitseva navetta. Kaikissa näissä navetoissa harjoitettiin asuinrakennuksen rakennusaikaan maidontuotantoa. Rakentaessaan asuinrakennusta he olivat tietoisia, että asuinrakennus sijaitsee ydinmaaseudulla, jossa harjoitetaan maataloutta ja hoidetaan karjaa. Tehdessään rakentamispäätöksen, he ottivat päätöstä tehdessään kantaa siihen, että karjanhoito ei haittaa heidän asumistaan. Rakentamisajankohtana navetoissa oli käytössä kuivalantalat ja karjaa laidunnettiin. Silloin karpäs- ja hajuhaitta oli suurempi ongelma kuin nykytekniikalla toteutetuissa rakennuksissa.

Suunnitellussa laajennuksessa on teknisillä toimenpiteillä ja sijoittelulla pyritty minimoimaan haju-, melu- ja karpäshaitat. Lähimpänä naapurin asuinrakennusta oleva lietesäiliö, jonka koko on 330 m³, puretaan ennen laajennusta ja se poistuu käytöstä. Lietesäiliöiden tarvittava laajennus toteutetaan rakentamalla etäsäiliö peltojen yhteyteen. Rakennettava uusi kuivalantala sijoitetaan etelä-kaakkoon lähes 200 metrin etäisyydelle muistuttajien asutusta asuinrakennuksesta. Nykyisen navetan yhteydessä olevat laakasiilot puretaan ja tilalle rakennetaan uudet laakasiilot navetan eteläpuolelle sähkölinjan taakse noin 250 metrin etäisyydelle naapurista. Myös tämä vähentää melu- ja hajuhaittoja, kun rehun käsittely siirtyy kauemmaksi naapurin asuinrakennuksesta.

Navetan pohjoispäässä oleva hakevarasto siirretään laajennuksen yhteydessä konehalliin kauemmaksi naapurista. Laakasiilojen ja hakevaraston purkaminen navetan itäpuolelta ja siirtäminen uuteen paikkaan vähentää oleellisesti traktoriliikennettä naapurin vastaisella rajalla.

Tällä hetkellä navetan poistopuhaltimet ovat navetan katolla. Tulevassa laajennuksessa rakennukseen tulee painovoimainen ilmanvaihto ja katolla olevat poistopuhaltimet korvataan rakennuksen länsipuolelle sijoitettavilla lietekaivojen poistokanavien kautta imevillä poistopuhaltimilla.

Tällä hetkellä hakevarasto ja laakasiilot ovat monipolvisia ja poikkeavat navetan rakennuslinjasta. Uusi rakennettava laajennus parantaa ja selkeyttää ulkonäöllisesti naapuriin päin näkyvää rakennusta.

Navetta on ollut nykyisellä sijaintipaikalla vuodesta 1961 asti. Lähin, naapurin vastineessa mainitsema 40 metrin etäisyydellä sijaitseva asuinrakennus on ollut viimeiset 10 vuotta asumattomana ja kylmillään. Viimeksi siinä on asunut toisen muistuttajan vanhemmat.

Rakennusluvan hakemisen yhteydessä muistuttajille on esitetty voimassa olevat rakennus- ja asemapiirroksiset, joista on ilmennyt etäisyydet nykyiseen ja tulevaan rakennukseen. Rakennusten etäisyydet eivät muutu navetan laajennuksen ja peruskorjauksen yhteydessä.

Naapurin muistutuksessa on mainittu varikkoalue. Laakasiilojen ja hakevaraston siirto navetan laajennuksen ja peruskorjauksen yhteydessä siirtää traktoriliikenteen painopisteen navetan länsi- ja eteläpuolelle.

Lietesäiliöiden kattaminen ei ole perusteltua. Perustelut on esitetty vastauksessa Siikajoen kunnanhallituksen lausuntoon. Avolantala tyhjenetään keväällä ja syksyllä. Lantalaan rakennetaan noin kolmen metriä korkeat seinät, jotka peittävät näkyvyyden naapuriin päin. Suurin osa rakennettavaan kuivalantalaan tulevasta aineesta on rehujätettä, joka ei lisää karpäshaittoja. Pehkupohjainen ryhmäkarsina tyhjenetään keväällä eikä lantaa jätetä kesällä karpästen kasvualustaksi.

Lämpölaitosta käytetään nykyisen ja vanhan asuinrakennuksen sekä nykyisen vanhan navetan toimistotilojen ja maito huoneen lämmittämiseen. Navetan laajennuksen ja peruskorjauksen yhteydessä nykyiselle lämmitettävälle alueelle tulee vasikkatilat, jotka eivät tarvitse lämmitystä, joten siltä osin lämpökeskuksen käyttötarve vähenee. Hakelämpökeskuksen rakennuslupa on myönnetty vuonna 2003 ja silloin naapurilla ei ollut huomauttamista lämpölaitoksen sijoittamisesta. Vuonna 2003 rakennetun asuinrakennuksen lämmitykseen käytettävän lämpölaitoksen saavuttaessa teknisen käyttöiän se tullaan korvaamaan ympäristöystävällisemmällä vaihtoehdolla, joko maalämmöllä tai biokaasulla.

Navetassa tarvittava lämmin käyttövesi lämmitetään sähköllä lämminvesiboilerissa. Ennen boileriin menemistä vettä esilämmitetään maitotankin yhteydessä olevalla lämmön talteenottojärjestelmällä.

Hakevarasto puretaan peruskorjauksen ja laajennuksen yhteydessä. Hakevarasto siirretään asemapiirroksessa olevaan konehalliin.

Haju- ja karpäshaittojen vähentämistä on esitelty aikaisemmin vastineessa.

Yhteenvetona hakijat toteavat, että rakennushanke pikemminkin parantaa kuin huonontaa muistuttajien rakennusten arvoa, koska rakennusten ulkonäkö tulee olemaan huomattavasti parempi kuin tällä hetkellä huomioon ottaen edellä vastineessa mainitut ympäristön laadun parantamiseksi tehtävät toimenpiteet.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Ympäristöluparatkaisu

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto hylkää Tapani, Armi ja Tuomo Nikolan (Mty Nikola Tapani, Armi ja Tuomo) ympäristölupahakemuksen, joka koskee maidontuotannon laajentamista nykyisen ympäristöluvan mukaisesta laajuudesta 70 lypsylehmää, 35 hiehoa, 35 lihanautaa ja 50 alle kuuden kuukauden ikäisen vasikkaa, enintään 192 lypsylehmän, 52 hiehon ja 80 alle kuuden kuukauden ikäisen vasikan pitämiseen Siikajoen kunnassa tilalla Rehula Rn:o 748-402-2-57.

RATKAISUN PERUSTELUT

Ympäristönsuojelulain 41 §:n 1 momentin mukaan ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, ympäristönsuojelulain 7-9 §:ssä kiellettyä seurausta, erityisen luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Luvan myöntämisen edellytyksenä on myös, että toiminnan sijoittamisessa noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulain 6 §:ssä säädetään.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä. Pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan luonne ja pilaantumisen todennäköisyys sekä onnettomuusriski, alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja alueetta koskevat kaavamääräykset sekä muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä tai rakennusta ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, kuten esimerkiksi pölystä, hajusta ja melusta. Saman lainkohdan toisen momentin mukaan rasituksen kohtuuttomuutta arvioitaessa on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen ajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Alueella ei ole asemakaavaa. Siikajoen osayleiskaavassa tilakeskuksen kohdalla on kaavamerkintä AM. Alue on varattu kaavassa maa- ja metsätalouselinkeinojen harjoittajien asuin-, talous- ja tuotantorakennuksia sekä liitännäiselinkeinoja ja niihin liittyvää rakentamista varten. Sijoituspaikka ei ole kaavamääräysten vastainen.

Ympäristöministeriön kotieläintalouden ympäristön suojeluohjeen mukaan pienten ja keskisuurien eläinsuojien laajennuksissa suositusetäisyys häiriintyvistä kohteesta on vähintään 100 metriä. Eläinsuojan toimintaa esitetään laajennettavaksi nykyisen ympäristöluvan mukaisesta laajuudesta 70 lypsylehmää, 35 hiehoa, 35 lihanautaa ja 50 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa (660 eläinyksikköä) laajuuteen 192 lypsylehmää, 36 12–24 kuukauden ikäistä hiehoa, 16 6–12 kuukauden ikäistä hiehoa ja 80 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa (1 427,6 eläinyksikköä). Laajennus on noin 2,2-kertainen. Korkeimman hallinto-oikeuden oikeuskäytännössä yli 2,5-kertaiseen laajennukseen tulisi soveltaa Kotieläintalouden ympäristön-suojeluohjeen liitteessä 4 uuden toiminnan sijoittamiselle esitettyjä vähimmäisetäisyys-suosituksia, jolloin suositusetäisyys normaaliolosuhteissa haettavan laajuiselle toiminnalle olisi noin 320 metriä häiriintyvistä kohteesta. Tässä tilanteessa katsotaan kyseessä olevan pienen tai keskisuuren eläinsuojan laajennus, jolloin 100 metrin etäisyyden häiriintyviin kohteisiin voitaisiin katsoa olevan riittävä.

Etäisyys laajennettavasta eläinsuojasta, eläinsuojan eteläpuolella, tilalla Vanhakoskela Rn:o 748-402-2-49 olevaan vanhaan asuinrakennukseen on hakemuksen mukaisen laajennuksen jälkeen karttatarkastelun mukaan noin 40 metriä ja tilan nykyiseen päärakennukseen noin 90 metriä. Naapurin asuinrakennukset sijoittuvat lähimmäksi nykyisen käytössä olevan eläinsuojan vanhinta osaa, joka laajennuksen yhteydessä on suunniteltu purettavaksi. Laajennusosa on suunniteltu rakennettavaksi pääosin nykyisen olemassa olevan eläinsuojarakennuksen paikalle, kuitenkin niin, että seinälinjat suoritetaan siten, että ne ovat linjassa eläinsuojan uusimman osan eli vuonna 2005 rakennetun robottinavetan kanssa. Naapuritilan omistajat ovat muistutuksessaan todenneet myös 40 metrin etäisyydellä laajennettavasta eläinsuojasta olevan asuinrakennuksen olevan nykyinen asuinrakennus, vaikka se hakijoiden mukaan on viimeiset kymmenen vuotta ollut asumaton ja kylmillään. Navetan lounaispuolella olevan tilan Kuusisto Rn:o 748-402-2-31 asuinrakennus sijoittuu noin 85 metrin etäisyydelle laajennettavan eläinsuojan uusimmasta osasta eli robottinavetasta.

Aluehallintovirasto katsoo laajennuksen suuruudeltaan merkittävä, vaikka tapauksessa ei sovelletakaan uudelta hankkeelta edellytettäviä etäisyys-suosituksia. Hanke ei täytä kolmen asuinrakennuksen osalta ympäristön-suojeluohjeen mukaista 100 metrin vähimmäisetäisyys-suositusta. Aluehallintovirasto on kahdella täydennyspyynnöllä pyytänyt hakijoilta esitystä tehokkaamman ympäristönsuojelutekniikan käyttöönotosta ja vaihtoehtoisesta eläinsuojan sijoituspaikasta. Hakijat ovat ilmoittaneet, että heillä ei ole osoittaa uutta paikkaa eläinsuojalle siten, että laajennettavan eläinsuojan etäisyys lähimmästä häiriintyvistä kohteista olisi yli 100 metriä.

Hakijat ovat siirtäneet suunniteltua kuivalantala siten, että sen etäisyys asemapiirroksen 13.1.2014 tehdyn muutoksen jälkeen tilalla Vanhakoskela olevaan vanhempaan asuinrakennukseen on 102 metriä. Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen mukaan uusien lantaloiden tulisi sijaita vähintään 100 metrin etäisyydellä häiriintyvistä kohteesta. Etäisyyteen vaikuttavat lantalalan koko, katemateriaali ja varastoitava lantalaji. Laajennuksen jälkeen tilakeskukseen jäisi käyttöön kaksi kattamatonta, betonirakenteista ja alapäin täytettävää lietesäiliötä. Säiliöiden tilavuudet ovat 549 m³ ja 1 117 m³. Säiliöt sijoittuvat laajennettavan eläinsuojan länsipuolelle. Etäisyys tilan Vanhakoskela asuinrakennuksista lähimpään lietesäiliöön (549 m³) on lyhimmillään noin 95 ja 150 metriä. Tilan Kuusisto asuinrakennuksesta lähimpään käyttöön jäävään lietesäiliöön (1 117 m³) on noin 70 metriä ja suunniteltuun kuivalantalalan noin 145 metriä. Uusi lietesäiliö on

suunniteltu rakennettavaksi etäsäiliönä. Lisäksi käyttöön jää kaksi muuta etälietesäiliötä.

Hakijat ovat esittäneet hakemuksen täydennyksessä ja vastineessa lausuntoihin ja muistutukseen seikkoja, jotka parantavat hakijoiden näkemyksen mukaan toiminnan ympäristönsuojelun tasoa nykyisestä. Näitä ovat mm. lähimpänä tilan Vanhakoskela asuinrakennusta olevan lietesäiliön poistaminen käytöstä, tarvittavan lisälietesäiliötilavuuden rakentaminen etäsäiliönä, uusien laakasiilojen rakentaminen eläinsuojan eteläpuolelle, liikenteen vähentyminen eläinsuojan itäpuolelta ja painottuminen eläinsuojan länsi- ja eteläpuolelle ja poistoilmapuhaltimien korvaaminen painovoimaisella ilmanvaihdolla. Lietekaivojen poistoilmapuhaltimet sijoitetaan eläinsuojan länsipuolelle. Hakijat ovat lisäksi todenneet, että rakennuksen ulkonäkö tulee huomattavasti parantumaan. Lietesäiliöiden kattamisella hakijat eivät katso olevan ympäristöhaittojen vähentämisen kannalta merkitystä. Hakijat toteavat lietesäiliön kuorettuvan kannen vähentävän haju- ja kärpäshaittoja. Lietelanta tullaan laajennuksen jälkeen levittämään multaamalla. Hakijoiden vastineen mukaan lietesäiliöiden kattaminen estäisi jäätyamisen takia lietteen sekoittamisen ja kuljetuksen talviaikana.

Eläinsuojan sijoituspaikka pysyy pääosin samana, mihin Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus on myöntänyt ympäristöluvan vuonna 2005. Eläinyksikköjen määrä eläinsuojassa kasvaa noin 2,2-kertaiseksi. Eläinsuojan laajennus toteutetaan purkamalla eläinsuojan vanha osa pois ja rakentamalla tilalle uusi eläinsuoja. Vaikka eläinsuojan laajennuksen ei suunnitellussa sijoituspaikassaan voida varsinaisesti katsoa suuntautuvan kohti häiriintyvää kohdetta, kyseessä on siinä määrin merkittävä laajennus, että sitä ei voida toteuttaa haettuun paikkaan ilman, että laajennuksesta aiheutuu kohtuutonta räsitusta lähimmille naapureille. Aluehallintoviraston käsityksen mukaan kohtuuton räsitus naapureille aiheutuu pääosin varsinaisesta eläinsuojatoiminnasta. Eläinsuojan sijoittaminen riittävän kauas häiriintyvistä kohteista on tehokkain keino vähentää ympäristölle aiheutuvia haittoja.

Eläinsuojan toiminnassa hajua aiheutuu eläinsuojan ilmanvaihdosta sekä lannan varastoinnista ja käsittelystä. Hakijat ovat vastineessaan todenneet, että tilakeskuksen lietesäiliötä ei katettaisi. Eläinsuojan ja tilan Vanhakoskela asuinrakennusten välissä ei ole suojaavaa metsää tai muuta rakenteellista esteettä, jolloin toiminnasta aiheutuva haju ja melu leviävät esteettä lähiympäristöön. Eteläpuolelle sijoittuva tilan Kuusisto asuinrakennus sijoittuu metsäsaarekkeeseen, jolloin se on jonkin verran paremmin suojassa toiminnasta aiheutuvilta ympäristöhaitoilta.

Hakemuksen mukaisesti toteutettava tuotannon laajennus on katsottava aiheuttavan ympäristössään eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta eikä laajennettavan eläinsuojan sijoituspaikkaa lyhyet suojaetäisyydet naapureiden asuinrakennuksiin huomioon ottaen voida pitää sopivana haetun suuruisen eläinsuojan sijoittamiseen. Tilan Vanhakoskela Rn:o 748-402-2-49 omistajat ovat jättäneet hakemuksesta muistutuksen, jossa ovat todenneet, että eläinsuojatoiminnasta aiheutuvat haju-, melu- ja kärpäshaitat ovat jo toiminnan nykyisessä laajuudessa merkittäviä. Se, että luvanhakijat ovat jo pitkään harjoittaneet maidontuotantotoimintaa samalla kiinteistöllä, ei tee sijoituspaikasta hyväksyttävää.

Maidontuotantotoiminnasta hakemuksen mukaan laajennettuna aiheutuu lähinnä hajun muodossa ympäristösuojelulain 3 §:n 1 momentin 1 kohdan d) -alakohdassa tarkoitettua ympäristön yleisen viihtyisyyden vähenemistä,

jota ei voida riittävästi ehkäistä lupamääräyksin. Hakemuksen mukainen eläinsuojan laajennuksen sijoituspaikka ei täytä ympäristösuojelulain 6 §:ssä säädettyjä sijoituspaikan valintaa koskevia vaatimuksia eikä siten myöskään saman lain 42 §:n 2 momentissa säädettyjä ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä. Toiminnanharjoittajaa on pyydetty luvan myöntämisedellytyksiä tutkittaessa esittämään ympäristösuojelulain 6 §:n mukaisesti vaihtoehtoista sijoituspaikkaa eläinsuojalle. Hakija ei ole esittänyt eläinsuojalle vaihtoehtoista sijoituspaikkaa.

Aluehallintovirasto katsoo, että toiminnalle ei voida antaa sellaisia lupamääräyksiä, joita voitaisiin pitää riittävinä vähentämään toiminnasta aiheutuvia ympäristöhaittoja ja kohtuutonta rasisusta naapureille siten, että luvan myöntämisen edellytykset hakemuksen mukaiselle toiminnan laajentamiselle haetulla paikalla täyttyisivät.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN JA MUISTUTUKSEEN

Hakemuksen tultua hylätyksi enemmän lausunnon antaminen vaatimuksista ei ole tarpeen.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 3 § 1 mom 1 kohta, 6 §, 41 § 1 mom sekä 42 § 1 mom ja 2 mom

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Ratkaisu

Lupa-asian käsittelymaksu on 3 655 euroa.

Lasku lähetetään Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Perustelut

Ympäristönsuojelulain 105 §:n mukaan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruutta määrättäessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) ja sen nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa tai ympäristöministeriön asetuksessa säädetään.

Aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1092/2013) 8 §:n 2 momentin mukaan suoritteesta, jota koskeva asia on tullut vireille ennen asetuksen voimaantuloa, peritään maksu asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2012 ja 2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (1572/2011) liitteen maksutaulukon mukaan eläinsuojan lupahakemuksen käsittelystä perittävä maksu on 7 310 euroa, kun kysees-

sä on eläinsuoja, joka eläinyksikkökertoimien mukaisesti määritettynä vastaa vähintään 150 lypsylehmää tuotantosuunnan mukaisesti.

Toiminnan olennaista muuttamista koskevan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 50 % taulukon mukaisesta maksusta.

Myönteisestä ja kielteisestä julkisoikeudellisesta päätöksestä peritään samansuuruinen maksu, jollei asiasta ole toisin säädetty tai määrätty.

Oikeusohjeet

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2012 ja 2013 (1572/2011)

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2014 ja 2015 (1092/2013)

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Juha Anttila

Mari Sallmén

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Juha Anttila. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Mari Sallmén.

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 0295 017 666 tai vaihde 0295 017 500.

MS/am

Liite

Valitusosoitus

Päätös

Hakija

Päätös tiedoksi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus / Ympäristö ja luonnonvarat
Siikajoen kunta
Siikajoen kunta / Ympäristönsuojeluviranomainen
Suomen ympäristökeskus

VALITUSOSOITUS

- Valitusviranomainen** Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muu-
tosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen
Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon.
- Valitusoikeus** Valituksia päätöksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia
saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuo-
jelman tai viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai sää-
tiöt, asianomaiset kunnat, ELY-keskukset, kuntien ympäristönsuojeluviran-
omaiset ja muut yleistä etua valvovat viranomaiset.
- Valitusaika** Valitusaika päättyy **14.5.2014**, jolloin valituksen on viimeistään oltava perillä
Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa.
- Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- aluehallintoviraston päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa
koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muut-
tuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaa-
sa, sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin aluehallintoviraston päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia aluehallintoviraston päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää
toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)
- Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikai-
semmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvi-
tys asiamiehen toimivallasta
- jäljennös valituskirjelmästä (jos valituskirjelmä toimitetaan postitse)
- Valituksen toimittaminen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon**
- Valituskirjelmä on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kir-
jaamoon.** Valituskirjelmän on oltava perillä **määräajan viimeisenä päivänä**
ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä voidaan myös lähettää postitse,
telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimi-
tetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vas-
taanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen
virka-ajan päättymistä.
- Pohjois-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot
käyntiosoite:	Linnankatu 1–3
postiosoite:	PL 293, 90101 Oulu
puhelin:	vaihde 0295 017 500
telekopio:	08 - 3140 110
sähköposti:	kirjaamo.pohjois@avi.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15
- Oikeudenkäyntimaksu** Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeuden-
käyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten
suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräis-
tä tapauksista, joissa maksua ei peritä.